

УКРАЇНЬСЬКА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА

Єпископ БОГДАН ДЗЮРАХ

Апостольський Екзарх для українців католиків
візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії

Вих. АЕ-21/151

Стор. 1/3

Звернення

Апостольського Екзарха
для українців візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії
до духовенства, богопосвячених осіб і усіх вірних Екзархату
щодо започаткуванням на вселенському рівні «Синодального шляху»

*«Ви мусите в усьому ходити дорогою,
яку заповідав вам Господь, Бог ваш,
щоб жити вам і зазнати щастя та довгого віку
на землі, що її займете» (Вих. 5, 33).*

Дорогі у Христі!

1. В неділю 17 жовтня 2021 року на заклик Святішого Отця Франциска у всій Католицькій Церкві розпочинається особливий період приготування до чергового Синоду Єпископів, що має відбутися в Римі у жовтні 2023 року під гаслом: «Задля синодальної Церкви: сопричастя, участь і місія». Бути «Синодальною Церквою» не означає просто мати Синод Єпископів – так як це є, наприклад, в нашій Українській Греко-Католицькій Церкві. «Синодальна Церква» – це Церква, в якій усі – пастирі, богопосвячені особи, вірні – крокують разом під натхненням Святого Духа назустріч Своему Господеві і Спасові Ісусові Христові. Відповідь на запитання «Як це крокування, згідно з волею Божою, має виглядати у наших часах?» покликаний дати вище згаданий Синод Єпископів Католицької Церкви.

«Синодальна Церква», за словами Святішого Отця Франциска, це – в першу чергу *Церква слухання*. Тут не йдеться про слухання членами Церкви лише і в першу чергу одне одного, бо Церква – це не звичайна людська організація чи установа, а Божественно-людський організм, Тіло Воскреслого Христа, яке продовжує Його спасенне діло впродовж історії. Тому у церковному слуханні йдеться про те, щоб усі ми відкривалися на слухання Святого Духа, вловлюючи Його порухи в нас і приймаючи Його натхнення щодо нашої церковної спільноти. Йдеться про те, щоб «слухати Святого Духа, так як про це читаємо в Книзі Одкровення: «Хто має вуха, нехай слухає, що Дух говорить Церквам» (2,7). Мати вуха, слухати, - це перше завдання. Слід почути голос Бога, сприйняти Його присутність, перехопити Його перехід і подих життя» (Св. Отець Франциск, Проповідь 18.09.2021).

Ми в Екзархаті теж маємо велику потребу слухати Божий голос, розпізнавати натхнення Святого Духа, щоб дати себе провадити дорогою Божої волі і таким чином щораз краще бути Церквою Христовою і відповідно до Божих задумів сповняти нашу місію в сьогоднішньому світі. Я не випадково, у подячному слові під час введення мене на престол Апостольського Екзарха 6 місяців тому, назвав як першу ціль мого служіння – слухання (пригадуєте, мабуть, мою «смс»-ку, яку я тоді «вислав» кожному із вас і в яку вклав програму своїх дій на ближчу і дальшу перспективу: *Слухати-Молитися-Служити*).

То ж маючи на увазі цю нашу внутрішню потребу слухати одне одного і спільно слухати Святого Духа, як рівно ж – відповідаючи на заклик і доручення Святішого Отця, ми незабаром проведемо наш Екзархальний собор, на який будуть скликані представники духовенства, богопосвячених осіб і вірних мирян. Зібрані в одному місці, подібно як ерусалимська

спільнота перших Христових учнів (Діяння 2, 1), ми будемо у молитві і спільній застанові вчитися розпізнавати знаки і натхнення Святого Духа, якими Господь хоче скеровувати нас на шлях духовної обнови, поглиблення нашої віри та кращого свідчення цієї віри у нашому житті.

Провідницею на цьому нашому шляху буде Пресвята Богородиця, - не випадково це «синодальне крокування», з волі Святішого Отця, розпочинається у жовтні – місяці, коли католики усього світу щоденно моляться на вервиці, а ми, діти Української Церкви, ще й відзначаємо чудове Свято Покрова Пресвятої Богородиці. Вона, будучи образом Церкви, може найкраще навчити нас слухання Бога, відкритості до натхнень Святого Духа і ревного крокування Божими дорогами в щоденному житті.

2. Богородиця вчить нас передовсім відкритості серця на прихід Бога, а цю відкритість ми виявляємо у *молитві*. Отці Церкви твердять, що Пречиста Діва, перш ніж прийняла Воплочене Слово Боже до свого лона, прийняла Його до свого серця. То ж коли Господь через Архангела Гавриїла навідався до Неї, не натрапив на жодні перешкоди у серці Діви з Назарету. Богородиця в поставі споглядальної молитви очікує на Божі відвідини, а перше слово під час цих відвідин походить не від Неї, а від Божого Посланця: «Радуйся, благодатна, Господь з тобою! Благословенна ти між жінками!» (Лк. 1, 26). Це – не просто привітання, але ствердження факту близькості Марії до Бога, її глибокого єднання з Богом, її закорінення у Божому Слові і перебування в Божій благодаті.

Тому на синодальній дорозі пріоритетом має бути молитва – особиста і спільнотна, відкритість серця до Божого Слова і витривале призивання Божого Духа, щоб Він зійшов на нас і обнови нас, а через нас – обнови обличчя нашої Церкви і нашої землі. Слід пам'ятати, що справжня віднова Церкви не здійснюється внаслідок дискусій, полемічних виступів чи повних суєти і галасу маніфестацій. Вона довершується тихим діянням Святого Духа у серцях людей, які стають Його носіями через внутрішню чистоту і витривалу та повну довір'я молитву.

3. Наступним кроком у слуханні Бога є *відкритість до Божого Слова*. В «синодальному шляху», на який ми, відгукуючись на заклик Святішого Отця Франциска, вирушаємо, йдеться не про те, щоб формулювати наші людські плани і слова, добре продумані та логічно структуровані. Йдеться радше про те, щоб відкрити і почути Боже Слово, скероване до нас як церковної спільноти, яка покликана здійснити місію у нинішньому часі і в нинішніх обставинах. Це слово рівно ж в нашому житті має «стати тілом», тобто проявити свою життєдайну силу у нас і через нас – у нинішньому світі. Господь Ісус каже про це слово: «Слово моє – Дух і життя» (пор. Йо. 6, 63). Саме «Святий Дух є Тим, Хто провадить нас туди, де хоче Бог, а не куди нас занесли б наші ідеї і наші особисті смаки» (Св. Отець Франциск, Роздуми на початок Синоду про синодальність, 10.10.2021).

Тривале і витривале перебування на молитві робить нас здатними розуміти мову Божу, якою Господь промовляє до свого народу впродовж усієї людської історії. Нам треба вчитися займати поставу відкритості серця, споглядання Бога у молитві, уважного сприймання Слова Божого, щоб таким чином робити простір Богові у нашому житті та дозволяти Богові промовляти тоді і так, коли і як Він хоче. Наслідуючи старозавітного пророка-юнака Самуїла, маємо вчитися учнівської відкритості до Бога, кажучи в своєму серці: «Говори, Господи, Твій слуга слухає!» (1 Цар. 3, 9-10).

Відтак, розпізнавши голос Бога, Який промовляє до нас, будемо наслідувати Богородицю в її готовності прийняти Боже Слово і дозволити, щоб Воно втілилося через нас: «Ось я – слугиня Господня, нехай зо мною станеться за Твоїм словом!». Ми зможемо об'явити присутність Бога в нашому житті і оживити Церкву в міру того, як дозволимо, щоб Боже Слово оселилося у нас, перемінило нас і провадило нас Божими дорогами, - саме так, як це вчинила Богородиця.

4. Про автентичність нашої молитви та про нашу відкритість до Божого Слова буде свідчити наша готовність до служіння, готовність до проповідання Христового Євангелія всьому створінню, бо до цього, остаточно, скероване наше християнське покликання, яке ми отримали і прийняли у Святому Хрещенні. Невипадково під час Хрещення священник, помазуючи святим елеєм вуха охрещуваного/ої, каже: «На слухання віри і на прийняття голосу божественного Євангелія нехай буде відкритий слух його/її», а в часі Миропомазання церковна спільнота молиться за новопросвіщених брата чи сестру, щоб «він/вона завжди хотів/хотіла зі сміливістю, без страху і бездоганно ісповідувати перед усіма ім'я Христа Бога нашого, і Його ради страждати, і з любов'ю вмерти».

Життя і місія у Церкві і у житті християнина нерозривно пов'язані між собою і взаємно себе обумовлюють. Справжній учень Христовий неодмінно ставатиме «місіонером», «апостолом», Божим посланцем. Бо кожне покликання містить у собі певне завдання, певну місію. В Євангелії від Марка читаємо, що Господь, покликав своїх перших учнів, «щоб були при ньому, та щоб їх посилати із проповіддю» (Мр. 3, 14).

А вихідним пунктом як нашого покликання, так і нашої місії є Святе Таїнство Хрещення. «Від нього, - зауважує Святіший Отець Франциск, - нашого джерела життя, походить однакова гідність Божих дітей, попри різноманітність служінь і харизм. Тому, усі покликані брати участь у житті Церкви і в її місії» (Промова 09.10.2021).

Дорогі у Христі! Наш Екзархальний собор, назустріч якому ми спільно вирушаємо сьогодні, дасть нам нагоду вчитися розпізнавати мову Бога і шукати найкращих способів, щоб втілити в життя наше покликання як християн і членів Помісної УГКЦ і Вселенської Церкви. Незабаром ми будемо просити вас під проводом отців-душпастирів провести підготовчі зустрічі на парафіяльному рівні та обрати делегатів на Екзархальний собор.

Проте, вже зараз закликаю Вас супроводжувати підготовку до Собору щирою молитвою, - особистою та спільотною. Під материнським покровом Пресвятої Богородиці розпочинаймо наш спільний шлях, прикликаючи благодать Святого Духа словами Вселенського Архієрея Франциска:

«Прийди, Душе Святий! Ти, що пробуджуєш нові мови і вкладаєш в уста слова життя, захорони нас, щоб ми не стали Церквою-музеєм, гарною, але німою, з великим минулим і малим майбутнім. Прийди між нас, щоб у синодальному досвіді ми не дали себе пригнітити розчаруванням, щоб не гасили пророцтв, щоб не звели усього до безплідних дискусій. Прийди, Душе Святий, Душе любови, відкрий наші серця до слухання! Прийди Душе святості, обнови святий вірний Божий Люд! Прийди творчий Душе і обнови обличчя землі!». Амінь.

+ Богдан
Апостольський Екзарх

Дано у Мюнхені,
при катедральному соборі Покрова Пресвятої Богородиці і св. ап. Андрея,
дня 14 жовтня 2021 року Божого, в Свято Покрова Пресвятої Богородиці

Примітка: Отцям-душпастирям доручаю прочитати це Звернення під час Літургії в неділю 17 жовтня та розмістити його на церковних медіа-ресурсах.